

Směrnice k obsahu vybraných činovníckých kvalifikací:

Příloha č. 4 – Obsah kapitánské zkoušky

Kompetenční profil absolventa KZ

Pro udělení KZ je nutné, aby komise ověřila všechny níže uvedené kompetence.

oblast	číslo	NÁZEV KOMPETENCE	POPIS A OBSAH KOMPETENCE
Závazný výklad kompetence tvoří její název i popis jako celek.			
I. Plavání a záchrana tonoucích	1	Umí se pohybovat ve vodě.	Umí plavat (viz vstupní podmínky). Uplave pod vodou 10 m na jeden nádech. Vyloví rukou předmět z hloubky 150 cm. Ovládá skok do neznámé vody (skočí do vody tak, že se neponoří hlava a nezraní se, pokud by voda byla mělká). Dokáže šlapat vodu po dobu jedné minuty s rukama nad hladinou.
	2	Umí pomoci tonoucímu i unavenému plavci a zná rizika s tím spojená.	Dokáže vyhodnotit rizika svého osobního zásahu, zná své limity. Ví, jakým způsobem se bezpečně přiblížit k tonoucímu. Umí táhnout bezvládného člověka za bradu nebo za ruku tak, aby mu zůstal obličej nad hladinou. Umí vytáhnout tonoucího z vody na břeh.
	3	Zná způsoby výuky plavání a umí vést ke správné technice plavání.	Zná různé způsoby a postupy výuky a výcviku plavání.
II. Hydrologie, vodní stavby, meteorologie	4	Zná základní hydrologii stojatých i tekoucích vod a vodní stavby se na nich vyskytující.	Orientuje se v základních hydrologických pojmech a v topologii vod. Má přehled o vodních stavbách (konstrukce, účel, překonávání). Zná specifické podmínky a nebezpečí tekoucích vod a rozlehlých vodních ploch.
	5	Zná základní principy meteorologie, umí pracovat s předpovědí počasí.	Ovládá základní meteorologické pojmy, umí si vyhledat a orientuje se v předpovědi počasí. Ví, jak spolu souvisejí tlak vzduchu, srážky. Zná jednotlivé stupně síly větru (Beaufortova stupnice) ve spojitosti s vodáckou činností na vodních plochách.
III. Plavidla poháněná pádly	6	Zná plavidla poháněná pádly, jejich charakteristiky, dělení, užití a chování.	Zná jedno i vícemístná plavidla (C, K, P, R), jejich charakteristiky, dělení, užití a chování.
	7	Zná pádla a jejich charakteristiky, dělení a užití.	Zná kanoistická, kajakářská, rychlostní, slalomářská, turistická a jiná pádla a umí je vhodně zvolit dle činnosti a dispozic jedince.

	8	Zná výstroj a materiál (dělení, užití, specifika) používaný pro plavbu na plavidlech poháněných pádly a umí jej bezpečně používat.	Zná vesty, helmy, oblečení, házečky, úvazy, loděáky, barely a jiné vybavení, používané při vodácké činnosti. Umí je vhodně zvolit a použít dle činnosti a dispozic jedince.
	9	Dokáže udržovat plavidla poháněná pádly a materiál v bezvadném stavu a zná zásady jeho uskladnění.	Ví, jak opravovat a skladovat lodě, výstroj a materiál. Zajišťuje jeho pravidelnou kontrolu a údržbu, případně vyřazení.
	10	Umí připravit a navázat plavidla a materiál k bezpečné přepravě.	Umí plavidla a materiál navázat a připravit k přepravě na běžně používaných typech aut a vleků. Zná druhy úvazů a způsoby jejich vázání a manipulaci s nimi.
IV. Kanoistika – technika a taktika jízdy	11	Bezpečně ovládá pramici a součinnost posádky v ní na tekoucí vodě. Je schopen projet tekoucí vodu obtížnosti WW II na raftovém člunu.	Posádku řídí správnými povely, neohrožuje její bezpečnost, proškolí posádku před jízdou. Předpoklad jízdy na WW II je rovně dolů.
	12	Bezpečně ovládá kánoe na tekoucí vodě do obtížnosti WW I v deblu i singlu. Je schopen projet tekoucí vodu obtížnosti WW II.	Bezpečně ovládá základní záběry, nájezdy do proudu z tišiny/protiproudu, výjezdy z proudu do tišiny/protiproudu, přejezd proudu (traverz), překonávání překážek v proudu, náklony. Předpoklad jízdy na WW II je rovně dolů.
	13	Ovládá kajak na klidné vodě.	Dokáže do lodi nasednout a řídit ji na klidné vodě (ZW). Bezpečně z lodi vystoupí a ovládá sebezáchranu při převržení.
	14	Umí metodicky správně předat techniky jízdy a pádlování na plavidle poháněném pádly v závislosti na typu plavidla a toku.	Zná různé způsoby a postupy výcviku jízdy a pádlování na plavidlech poháněných pádly (zejména P5, C2).
V. Bezpečnost a záchrana	15	Ví, jak zajistit bezpečnost při vodácké akci.	Při organizaci akce na vodě umí odhadnout objektivní i subjektivní příčiny nebezpečí. Ví, jak se dá na vodě předcházet nebezpečným situacím. Umí předat účastníkům potřebné informace před akcí (proškolení o chování a bezpečnosti).

	16	Umí se pohybovat v tekoucí vodě obtížnosti WW II.	Umí se pohybovat v tekoucí vodě obtížnosti WW II: Ovládá chůzi, pasivní a aktivní plavání v tekoucí vodě (dokáže přeplavat z vracáku do vracáku). Zná různé způsoby překonávání překážek v tekoucí vodě. Dokáže bezpečně skočit do tekoucí vody.
	17	Ovládá záchranu lodi.	Dokáže bezpečně opustit loď po převržení. Ví, jak zachránit běžné druhy plavidel (zbavit vody kánoí i pramici; obrátit převržený raft). Umí plavat s lodí i s pádlem v tekoucí vodě obtížnosti WW II.
	18	Umí zorganizovat i realizovat záchranu na klidné i tekoucí vodě.	Umí zorganizovat záchranu ve skupině a řešit krizové situace. Zná a umí používat ochranné i záchranné pomůcky. Ovládá práci s házecím pytlíkem. Dokáže vybrat vhodné místo pro záchranu ze břehu. Zná zásady při záchraně házecím pytlíkem jako zachránce i zachraňovaný. Zná zásady záchranu a plavání se zachraňovaným jako upoutaný i neupoutaný zachránce.
	19	Umí metodicky správně předat zásady bezpečného chování a sebezáchranu na vodě.	Zná různé způsoby a postupy nácviku záchranu a sebezáchranu a dokáže je předávat v oddíle. Ví, co je možné předávat různým věkovým kategoriím.
	20	Umí specificky poskytnout první pomoc při vodáckých činnostech v rozsahu ZZA.	Umí přivolat první pomoc, zná postup první pomoci tonoucímu. Ovládá resuscitaci, umí zastavit tepenné krvácení. Ovládá postupy první pomoci při podchlazení, šoku a úžehu, ovládá transport přes vodní tok a specifika první pomoci při vodácké činnosti.
VI. Právo	21	Zná základní právní předpisy nutné pro činnost na vodě.	Zná povinnosti a práva související s využíváním vody, vodních toků a pořádáním akcí na vodě. Ví, co jsou to vodní cesty, přístavy a plavidla, zná jejich rozdělení. Zná podmínky způsobilosti k vedení plavidel a povinnosti vůdce plavidla. Rozlišuje základní signály a osvětlení plavidel i plavební znaky. Zná pravidla plavby i pravidla pro další činnosti na vodě (plavání, potápění, windsurfing, atd.). Zná zákonný rámec pro vedení skupiny a zajištění vodáckých akcí (popisují např. vnitřní předpisy Junáka - českého skauta a HKVS pro oddílovou činnost na vodě).
VII. Příprava a vedení vodácké akce	22	Dokáže naplánovat a připravit plavbu skupiny plavidel poháněných pádly na vodních plochách a tekoucí vodě do obtížnosti WW II.	Dokáže využít a pracovat s informacemi z kilometrů a vodáckých map. Zná řeky vhodné pro putovní tábory i víkendové plavby. Umí zvolit vhodnou trasu a místo pro táboření. Dokáže vyhodnotit předpověď počasí a sjízdnost toku. Umí připravit vhodný program dle specifík skupiny a dané vodácké akce.

	23	Dokáže řídit a organizovat plavbu skupiny plavidel poháněných pádly na vodních plochách a tekoucí vodě do obtížnosti WW II.	Dokáže skupinu před splutím proškolit. Umí řídit skupinu jasnými povely. Ovládá a používá základní dorozumívací signály na vodě. Předchází nebezpečným situacím. Má přehled o vodních stavbách na trase (hrozící nebezpečí a překonávání). Dokáže pracovat s kilometrží a vodáckou mapou v průběhu vodácké akce. Dokáže plavbu přizpůsobit aktuálním povětrnostním a dalším podmínkám či ji v případě rizika zrušit. Dokáže realizovat vhodný program (dle aktuálních podmínek a specifik vodácké akce).
	24	Zná fyziologii lidského těla (zvláště dítěte) v souvislosti s vodáckou (zvláště kanoistickou) činností a s jejími dopady na lidský organismus v závislosti na věku a pohlaví.	Je si vědom fyzické zátěže při činnosti na vodě a kolem ní (technika záběru, tahání břemen) a jejího vlivu na jednotlivé svaly a organismus. Ví, jaké dopady (rizika) má tato činnost na fyziologický vývoj dítěte. Má přehled o zátěžových normách a kompenzačních sportech.
	25	Chrání zdraví své a svých svěřenců a zná zásady prevence při vodácké činnosti a dokáže předcházet negativním dopadům na lidský organismus v závislosti na věku a pohlaví.	Rozcvičuje se a protahuje se před, v průběhu a po činnosti a vede k tomu své svěřence. Před plavbou poučí svěřence o bezpečnostních zásadách plavby. Zná správné techniky pádlování a nošení břemen (prevence + řešení následků). Udržuje hygienu zvláště na putovním táboře a při stravování. Dokáže vyloučit nevhodné stravování.
	26	Zná zásady psychické bezpečnosti při vodácké činnosti a dodržuje je.	Předchází krizovým situacím a ví, jak je řešit (prevence + řešení následků).
VIII. Metodika vedení vodáckého oddílu	27	Umí aplikovat skautskou výchovnou metodu ve vodáckém prostředí.	Nezapomíná při činnosti na všestranný rozvoj osobnosti svěřenců, aplikuje skautskou výchovnou metodu v praxi ve vodáckém oddíle
	28	Zná a používá vodácké výchovné nástroje vydané Junákem - českým skautem nebo HKVS, případně používá vlastní.	Zná a používá vodácké výchovné nástroje vydané Junákem - českým skautem nebo HKVS, případně používá vlastní.
	29	Umí naplánovat celoroční činnost vodáckého oddílu.	Má roční plán činnosti vodáckého oddílu. Volí vodácké aktivity vhodné pro různá roční období s ohledem na jednotlivé věkové kategorie i místní podmínky. Má přehled o celostátních a regionálních akcích a závodech, kterých se může s oddílem účastnit.
	30	Umí vést své svěřence k pozitivnímu vztahu k vodě a přírodě kolem vody.	Chová se šetrně k přírodě kolem vody a vede k tomu své svěřence. Má povědomí o vodních ekosystémech i ekosystémech kolem vody a předává je.

	31	Rozšiřuje své znalosti a dovednosti v oblasti vodních sportů.	Má zájem neustále rozvíjet své vodácké znalosti a dovednosti. Seznamuje se s dalšími druhy vodních sportů (jachting, kajak, rafting, potápění, paddleboard, surf, ...)
IX. Vodní skauting	32	Má přehled o historii i současnosti vodního skautingu u nás i ve světě a umí toho využívat při činnosti oddílu.	Má povědomí o historii vodního skautingu. Je si vědom specifik vnitrozemského a námořního vodního skautingu. Znalosti předává dál. Spolupracuje s ostatními vodními skauty.
	33	Je si vědom specifik vodního skautingu a zná jejich opodstatnění.	Ví, že vodní skaut je především skaut. Zná tradice vodních skautů a jejich účel (kroj, vlajková etiketa, disciplína na plavidlech, atd.). Zná symboliku vodních skautů (kotva, znak, bobr, vlajka HKVS). Ví, jak je vodní skauting organizačně začleněn v rámci Junáka - českého skauta, a chápe z něj vyplývající okolnosti (síť VS, HKVS).
	34	Má povědomí o vodáctví mimo vodní skauting.	Má povědomí o dalších českých organizacích, zabývajících se vodními sporty. Má přehled o možnostech neskautských vodáckých akcích, kterých se může účastnit. Má přehled o neskautských vodáckých kvalifikacích a oprávněních pro vedení dalších plavidel.
X. Jachting	35	Zná základní typy plachetnic, jejich jízdní vlastnosti a faktory, které je ovlivňují.	Zná základní typy plachetnic a jejich názvosloví. Zná základy aerodynamiky a hydrodynamiky plachetnic.
	36	Bezpečně ovládá jednoduchou plachetnici.	Umí správně nastoupit do lodě i z ní vystoupit. Umí správně odplout a přistát. Umí plachtit, řídit plachetnici, plout na boční a zadní vítr, proti větru. Zná základní druhy tras jachtařských závodů. Umí řídit posádku plachetnice pomocí povelů. Ovládá záchranu převržené plachetnice.
	37	Umí se postarat o jednoduchou plachetnici.	Umí správně ustrojit a odstrojit jednoduchou plachetnici. Ovládá jednoduché opravy plachetnice a takeláže. Zná a dodržuje zásady ukládání a zazimování plachetnice.
	38	Umí metodicky správně předat techniky jízdy na plachetnici v závislosti na typu plavidla, vodní plochy a věku svěřence.	Zná různé způsoby a postupy výcviku jízdy na plachetnici.

Příloha aktualizována: 15. 2. 2018

Mgr. Ing. Filip Hlavinka
zpravodaj VRJ pro vzdělávání